

от ml.gov.ua [5]. Результат фактчекінгу визначає статус повідомлення: правдиве, неправдиве, напівправдиве, з наявністю неточностей, або маніпулятивне, фейкове.

Отже, узагальнюючи, наголосимо на важливості запропонованої методики, з'ясування ефективності якої передбачаємо шляхом експериментальної перевірки, що і становитиме перспективи наших подальших досліджень.

Список використаних джерел:

1. Українці довіряють телеграму і ютубу більше, ніж традиційним медіа. Результати соціологічного дослідження. URL: https://cdn.prod.website-files.com/685c279caf66f4023ad2cab4/68b5542573e2e714d15001d9_RG%20LMF%20IMS%20mediares%20aug%202025.pdf
2. Гороховський О. Фактчек. Практичний посібник. 2020. URL: <https://without-lie.info/laboratory/posibnyky/faktchek-practichnii-posibnyk/>
3. Військове лідерство. Компетентність, впевненість, гнучкість. URL: <https://sprotyvg7.com.ua/wp-content/uploads/2023/05/FM-6-22.-%D0%9B%D1%96%D0%B4%D0%B5%D1%80%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE.pdf>
4. Власюк О.В., Іванова Т.В., Потапова В.І., Срібна І.С. Практична медіаграмотність для бібліотек. 2019. URL: https://www.aup.com.ua/uploads/Mediahramotnist_dlya_bibliotek_AUP_2019.pdf
5. Медіаграмотність. Практичні поради військовослужбовцям Збройних Сил України. URL: <https://sprotyvg7.com.ua/wpcontent/uploads/2022/04/%D0%92%D0%9F-1-1854903.01.pdf>

Розумовська Ю.О.,

ад'юнкт кафедри соціальної комунікації та публічної дипломатії інституту стратегічних комунікацій Національний університет оборони України
(м. Київ, Україна)

ВИКОРИСТАННЯ МЕДІАОСВІТНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ОФІЦЕРІВ ТАКТИЧНОЇ ЛАНКИ УПРАВЛІННЯ

Сучасні виклики у сфері національної безпеки та оборони, зокрема гібридні загрози, інформаційно-психологічні операції, кібератаки та використання дезінформації, суттєво змінили характер бойових дій. Війна ХХІ століття все

більше набуває рис інформаційної, і саме тому питання підвищення рівня інформаційно-комунікаційної компетентності (далі – ІКК) осіб офіцерського складу, особливо тактичної ланки управління, набуває все більшої актуальності. Для забезпечення належного рівня професійної підготовки офіцерів до дій в умовах здійснення ворогом інформаційного впливу надзвичайно важливо впроваджувати в освітній процес сучасні медіаосвітні технології.

Використання медіаосвітніх технологій для розвитку ІКК офіцерів тактичної ланки управління полягає у застосуванні сучасних засобів інформаційно-комунікаційних технологій та медіаосвітніх інструментів для покращення їхніх навичок пошуку, обробки, передачі та використання інформації, а також для формування критичного мислення та ефективної комунікації в умовах військово-професійної діяльності.

Інформаційно-комунікаційна компетентність офіцера – це не лише вміння передавати та отримувати інформацію, а й здатність критично її аналізувати, оперативно приймати рішення на її основі, забезпечувати ефективну взаємодію в підрозділі, а також чинити опір інформаційним впливам противника. Тож, ми розуміємо ІКК офіцера тактичної ланки управління як його “професійно важливе психічне утворення, що характеризує їх теоретичну та практичну підготовленість, здатність і готовність як суб’єкта тактичної ланки військового управління аналізувати та оцінювати інформаційний простір із творчим використанням сучасних засобів інформаційно-комунікаційних технологій, успішну комунікацію під час реалізації посадових компетенцій, критичне ставлення до відомостей, оброблення, передачу, обмін, зберігання інформації, формування ціннісного ставлення до її опрацювання та використання набутих знань, умінь та навичок роботи з нею у процесі військово-професійної діяльності, що відбувається з інформаційними ресурсами у військово-професійному середовищі” [1].

В умовах гібридної війни офіцер виступає не лише командиром або начальником, а й комунікатором, модератором інформаційного середовища у своїй зоні відповідальності. Саме тому система військової освіти має бути орієнтована не лише на традиційні форми підготовки, а й на використання цифрових, інтерактивних та медіаосвітніх технологій. Так, на нашу думку, використання інтерактивних симуляцій та відеотренажерів дозволяє створювати умовно реалістичні сценарії для розвитку комунікативних навичок у стресових ситуаціях. Платформи дистанційного навчання забезпечують гнучкий доступ до знань, дають можливість самостійно опрацьовувати навчальний матеріал та розвивати навички критичного мислення. Ефективним інструментом формування та розвитку ІКК є аналіз реальних медіатекстів, фейкових новин, інформаційних кампаній та кейсів інформаційного впливу. Офіцери вчаться не

лише виявляти ворожу пропаганду, а й правильно реагувати на неї, вибудовуючи ефективну комунікацію як з особовим складом, так і з цивільним населенням у зоні відповідальності.

Також, на нашу думку, інтеграція імерсивних методів навчання до системи військової освіти є в умовах сьогодення особливо актуальним. Впровадження імерсивних технологій у військову освіту відкриває нові горизонти для моделювання тактичних ситуацій з інформаційним навантаженням. Це дозволяє офіцерам відпрацьовувати дії в умовах, максимально наближених до бойових, де інформаційна складова є ключовою. Також важливою є міждисциплінарність – медіаосвіта має поєднувати елементи соціальних комунікацій, психології, філософії, кібербезпеки та військової справи [2].

В умовах цифровізації освітнього процесу та зростання вимог до оперативності отримання знань, на нашу думку, відеолекції стають важливим елементом медіаосвітніх технологій, що мають активно впроваджуватись у військову підготовку. Їхнє значення у формуванні ІКК офіцерів тактичної ланки управління є особливо вагомим, адже вони забезпечують доступність, наочність та адаптивність освітнього контенту до потреб слухачів [3].

По-перше, відеолекції дозволяють офіцерам засвоювати навчальний матеріал у зручному для себе темпі, що важливо з урахуванням інших видів діяльності військовослужбовця (до прикладу, несення чергування у добовому наряді). Це сприяє глибшому розумінню тем, пов'язаних з інформаційною безпекою, медіаграмотністю, цифровими комунікаціями, а також критичним аналізом джерел інформації.

По-друге, візуалізація інформації у відеоформаті підвищує її сприйняття. Використання реальних кейсів, інфографіки, фрагментів новин, прикладів інформаційних атак або маніпуляцій у медіа дозволяє сформувати в офіцерів практичні навички розпізнавання загроз інформаційного характеру.

По-третє, відеолекції можна використовувати як частину змішаного навчання або самостійної підготовки. Вони також можуть бути інтегровані у тренінгові модулі, де після перегляду відео слухачі виконують аналітичні або ситуативні завдання, що стимулює розвиток критичного мислення та здатності до комунікації в умовах інформаційного тиску.

Крім того, відеолекції сприяють формуванню внутрішньої дисципліни, інформаційної культури та самостійної навчальної активності офіцерів, що є необхідними умовами для професійного зростання у сучасному цифровому середовищі.

Таким чином, відеолекції не лише доповнюють традиційні форми підготовки, а й виступають як дієвий засіб формування ІКК, що дає можливість

офіцерам ефективно орієнтуватися в складному інформаційному просторі та приймати зважені та результативні рішення.

Особливу роль у формуванні ІКК офіцерів тактичної ланки управління відіграють тренінги, командні навчання, ділові ігри, практичне виконання квазіпрофесійних завдань. Такі форми дозволяють не лише закріпити знання, а й сформувати практичні навички інформаційно-комунікаційної поведінки, що є критично важливим в умовах обстановки, що швидко змінюється.

Таким чином, розвиток інформаційно-комунікаційної компетентності офіцерів тактичної ланки управління за допомогою медіаосвітніх технологій є ключовим елементом модернізації військової освіти. Це забезпечує не лише високий рівень професійної підготовки, але й стійкість до інформаційно-психологічного впливу, що є однією з умов успішного виконання бойових завдань у сучасному безпековому середовищі.

Список використаних джерел:

1. Розумовська Ю. Інформаційно-комунікаційна компетентність офіцерів тактичної ланки управління: поняття, зміст і структура. *Збірник наукових праць «Військова освіта» Національного університету оборони України*. Київ, 2024. № 1 (49). С. 205-218.

2. Цимбалюк Т., Федасюк Д. Використання імерсивних технологій в освітньому процесі: переваги підходу, аналіз комерційних систем, класифікація навчальних середовищ. *Information systems and networks*. 2024. Volume 15. С. 219-237.

3. Поліщук Н., Бугаєнко Т., Лемешева Н. Підвищення якості вищої освіти за допомогою цифрових технологій та дистанційного навчання для здобувачів вищої освіти в Україні. *Академічний рецензований електронний журнал із відкритим доступом “Академічні візії”. Освіта/Педігогіка*. 2024. Випуск 38. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14537287>